

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2026-802

30.6.2026

Fremtind Forsikring AS

Motorvogn

Bilansvarsloven § 12 – regress – grov uaktsomhet på grunn av bil i dårlig teknisk stand?

Klager ble møtt med et regresskrav på kr 50 000 etter at foretaket hadde utbetalt erstatning til en motpart som følge av en trafikkulykke. Foretaket anførte at klager hadde opptrådt grovt uaktsomt ved å kjøre en bil med slitte bakdekk og defekt bakre støtdemper, og gjorde gjeldende at vilkårene for regress etter bilansvarsloven § 12 bokstav a var oppfylt. Det ble vist til at klager var kjent med den tekniske tilstanden på bilen, og at dette representerte et markert avvik fra forsvarlig handlemåte som hadde medvirket til ulykken. Klager bestred regresskravet og anførte at forholdene ikke oppfylte den strenge terskelen for grov uaktsomhet. Det ble vist til at klager holdt lovlig hastighet, at veiforholdene ikke fremsto som særlig krevende, og at det forelå begrenset dokumentasjon om dekkenes faktiske tilstand og betydning for ulykken. Klager gjorde gjeldende at det ikke var sannsynliggjort at den tekniske tilstanden på bilen gjorde tap av kontroll påregnelig, og at regressvilkårene derfor ikke var oppfylt. Nemnda ga klager medhold og bemerket at foretaket ikke hadde rett til å kreve regress fra klager etter bilansvarsloven § 12 a, da klagers forhold ikke utgjorde et så markert avvik fra forsvarlig kjøreatferd at handlingen kunne anses som grovt uaktsomt.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 50 000

Saksfremstilling

Saken gjelder foretakets krav om regress etter bal. § 12.

Klager var 14.7.25 utsatt for en trafikkulykke som fører av en bil tilhørende klagers venn. Ulykken skjedde da klager i en sving fikk vannplaning og mistet kontrollen over kjøretøyet. Bilen roterte ca. 180 grader og kolliderte med et møtende kjøretøy, slik at bilens bakdel traff fronten på motparten. Foretaket gjorde opp skaden overfor motparten med totalt kr 319 528, hvorav kr 302 807 gjaldt innløsning av kjøretøyet og kr 16 721 gjaldt veihjelp.

Foretaket innhentet politidokumenter i saken og mottok et utdrag av disse 14.8.25. Klager opplyste i politiavhør at han var kjent med at bilen hadde slitte dekk bak, samt at bakre demper var ødelagt. Han oppga å ha holdt en hastighet på ca. 65–70 km/t da han fikk sleng på bilen, og ca. 50 km/t ved kollisjonstidspunktet. Fartsgrensen på stedet var 70 km/t. Politiet besluttet påtaleunntatelse 10.9.25 med hjemmel i vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf. § 3. På bakgrunn av de opplysningene som forelå i saken, vurderte foretaket at klager hadde utvist grov uaktsomhet og fremmet 8.9.25 regresskrav mot klager på kr 50 000.

Klager påklaget regresskravet til foretaket 14.10.25. Foretakets klageservice opprettholdt avgjørelsen 18.10.25.

Saken ble brakt inn for Finansklagenemnda 31.10.25.

Klager avviser regresskravet og bestrider at han utviste grov uaktsomhet. Klager erkjenner å ha vært kjent med at støtdemperen bak var dårlig, men anfører at han på ulykkestidspunktet ikke var klar over at bilen hadde dårlige dekk. Noen dager før ulykken hadde bilens eier hentet gode dekk hos klager, og klager var av den oppfatning at disse dekkene allerede var montert på bilen da ulykken skjedde. Klager anfører videre at politiets påtaleunntatelse underbygger at det ikke forelå grov uaktsomhet, og at regresskrav normalt er forbeholdt tilfeller av grov uaktsomhet eller forsettlig handlinger, noe han mener ikke er tilfellet her.

Klager anfører videre at regresskravet er urimelig og bør frafalles i sin helhet, eventuelt reduseres betydelig. Klager mottar arbeidsavklaringspenger med en inntekt på ca. kr 13 000 før skatt, og har ikke økonomiske midler til å betjene et krav av denne størrelsen. Det er usikkert om han med sine helseutfordringer noen gang vil komme ut i full jobb. Et krav på kr 50 000 vil etter klagers syn få urimelig store konsekvenser for ham og for starten på hans voksenliv økonomisk sett.

Foretaket krever regress og anfører at klager utviste grov uaktsomhet. Klager var godt kjent med kjøretøyets tekniske tilstand da ulykken inntraff. Etter gjennomgang av politidokumentene fant foretaket at bilen var påsatt dekk under tillatt mønsterdybde i henhold til forskrift om bruk av kjøretøy § 1-4 annet ledd, og at luftdemperen bak var ødelagt, noe som medførte at dekkene bak var vridd inn i øvre kant og ga dårligere grep på veien. Foretaket viser til at klager overfor politiet erkjente å ha vært kjent med disse feilene, og at han hadde et klart handlingsalternativ ved enten å utbedre feilene eller la være å kjøre bilen på det våte føret. Foretaket mener det foreligger klar årsakssammenheng mellom kjøretøyets tilstand og at skaden inntraff som følge av vannplaning, og at klager ved å kjøre bilen påtok seg en ekstraordinær risiko. Regresskravet på kr 50 000 utgjør ca. 16 % av foretakets totale utlegg i saken.

Foretaket bestrider klagers anførsel om manglende kunnskap om dekkenes tilstand. Politidokumentene slår uttrykkelig fast at klager var kjent med feilen med dekkene bak på bilen, og at hans siste kommentar om dette ikke kan stemme.

Foretaket bestrider at kravet kan lempes. Bestemmelsen er en snever unntaksregel, og at klagers unge alder og situasjon som arbeidsavklaring ikke gir grunnlag for å sette kravet ned. Foretaket viser til at klager er ung og sannsynligvis vil kunne komme i ordinær jobb, og at kravet kan innfris gjennom en nedbetalingsordning som foretaket stiller seg åpen for. Foretaket viser til FinKN 2024-173 til støtte for at lempingsbestemmelsen praktiseres restriktivt, og opprettholder sitt standpunkt i saken.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket kan kreve kr 50 000 i regress fra klager for utbetalt erstatning til motparten etter bilansvarsloven.

Foretakets adgang til regress for utbetalinger etter bal. er regulert i bal. § 12 bokstav a. Bestemmelsen gir foretaket rett til å kreve regress fra den ansvarlige fører dersom vedkommende har voldt skaden ved grov uaktsomhet.

Det følger av Rt. 1989 s. 1389, jf. også Rt-1995-486 på s. 494, Rt-2004-499 avsnitt 32 og HR-2017-1977-A avsnitt 44-45 at en handling er grov uaktsom når det foreligger «markert avvik fra vanlig forsvarlig handlemåte. Det må dreie seg om en opptreden som er sterkt klanderverdig, hvor vedkommende altså er vesentlig mer å klandre enn hvor det er tale om alminnelig uaktsomhet».

Momentene i aktsomhetsvurderingen er de samme som ved vanlig uaktsomhet, men det kreves større grad av klanderverdighet, jf. Rt-2004-1942 avsnitt 33 til 38 og HR-2017-1977-A avsnitt 45.

Relevante momenter er overtredelse av regler, risikoen for skade, om risikoen var synbar for sikrede og hvilke handlingsalternativer sikrede hadde.

Utgangspunktet er videre at det pga. risikoen for trafikkskader legges til grunn en streng aktsomhetsnorm ved bilkjøring, jf. blant annet FinKN 2016-311.

Det følger av politidokumentene at klager var kjent med at bilen hadde slitte dekk bak, og at bakre demper var defekt. Foretaket anfører at dekkene var i strid med forskrift om bruk av kjøretøy § 1-4 annet ledd. En bilfører har plikt til å sørge for at kjøretøyet er i forsvarlig stand før kjøring, og det er ikke tvilsomt at klager ved å kjøre bilen under disse forholdene opptrådte uaktsomt. Regelbrudd gir imidlertid ikke uten videre grunnlag for å statuere grov uaktsomhet.

Risikoen ved å kjøre med slitte dekk er selvsagt høyere enn risikoen ved å kjøre med forskriftsmessig dekk, men denne risikoen er ikke like åpenbar som andre risiki ved kjøring. Klager holdt en hastighet på ca. 65–70 km/t. Fartsgrensen var 70 km/t, og det foreligger derfor ingen fartsoverskridelse. Bilder av området viser at svingen der ulykken inntraff ikke var særlig skarp eller på annen måte utgjorde en særskilt risiko som klager burde ha vært spesielt oppmerksom på. Vannplaning kan inntreffe selv med et teknisk sett forsvarlig kjøretøy under de rette forholdene, og den tekniske tilstanden på bilen var etter det opplyste ikke av en slik art at det måtte fremstå som åpenbart for klager at kjøring i fartsgrensen ville føre til tap av kontroll.

Det foreligger videre begrenset dokumentasjon for dekkenes faktiske tilstand på ulykkestidspunktet. Ifølge politidokumentene ble det ikke foretatt måling av mønsterdybden på dekkene fordi måleinstrument manglet. Uten slik dokumentasjon er det vanskelig å bedømme i hvilken grad dekkenes tilstand konkret økte risikoen for vannplaning, og dermed hvilken vekt dette momentet skal tillegges i vurderingen.

Nemnda kan ut fra dette ikke se at klagers kjøring kan karakteriseres som grovt uaktsom. Vilåårene for regress etter bal. § 12 bokstav a er dermed ikke oppfylt.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Klager gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Lars Enger Barnholdt (bransjerepresentant) og Fanny Helle (forbrukerrepresentant).